

VY JSTE MOJI PŘÁTELÉ

Postní projekt Diecézního katechetického centra v Brně pro rok 2019, cyklus C

Motto: „Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám.“ (Jan 15,14)

„To vám přikazuji: Milujte se navzájem!“ (Jan 15,17)

Cíl postní aktivity

Na vybraných postavách, které se setkaly s Ježíšem v době jeho umučení a smrti na kříži, si všimneme toho, jakým způsobem Ježíši prokázaly lásku. Každou neděli postní doby si připomeneme jednu z postav. Kladné hodnoty, které vybraná postava reprezentuje, nám pak pomohou v následujícím postním týdnu k plnění postního předsevzetí.

Provedení

- Pomůcky:**
- nástěnka – s červeným (nebo jiným) podkladem, formát A0 na výšku (84 × 119 cm); pokud nebudete mít tak velkou nástěnku, je potřeba vše přiměřeně zmenšit;
 - hnědý kříž – na nástěnce z hnědého papíru či tapety, šířka břevna cca 11 cm, nad křížem je nápis: „Vy jste moji přátelé.“ (viz ilustrační obrázek vpravo)
 - listy na nástěnce s postavami a nápisy – formát A4 na šířku (6 druhů – pro jednotlivé neděle)
 - dva symboly Ježíše k umístění na kříž – jeden pro dobu postní, např. trnová koruna (z větviček nebo vystřížená z papíru), druhý pro dobu velikonoční, např. hostie (bílé kolo, které se umístí na místo, kde byla předtím trnová koruna); nebo silueta Ježíše utvořená z tmavých šátků (v postní době), kterou o Velikonocích vystřídá bílý šátek (pruh plátna);
 - kartičky pro jednotlivé týdny – s obrázky postav a předsevzetí (7 druhů)
 - barevné samolepky (papírky) různých tvarů a barev na případné zdobení okraje nástěnky (není nutná součást);

V kostele bude od Popeleční středy umístěna nástěnka s křížem a nápisem „Vy jste moji přátelé“. Na kříži je umístěn symbol Ježíše (viz výše). Na nástěnce budou po obou stranách kříže umístěny listy A4 s Ježíšovými přáteli (Panna Maria, apoštol Jan, Josef z Arimatie a Nikodém, lotr po pravici, Marie Magdaléna a Šimon z Kyrény) pro jednotlivé postní týdny. Pokud chcete, aby bylo překvapení, která postava v neděli přibude, pak na začátku postní doby na nástěnce umístěte prázdné listy A4. Ty pak vždy aktuálně překryjete listem s barevnou postavou a nápisy. Během postní doby se tak pod Ježíšovým křížem objeví šest obrazů (tři na každé straně kříže). Před Slavností Zmrtvýchvstání Páně se vymění postní symbol Ježíše na kříži za symbol velikonoční.

Po každé nedělní mši svaté v postní době dostanou (nejlépe u východu z kostela) návštěvníci kartičku s příslušným obrázkem, textem a předsevzetím. Kartičku si odnesou domů a předsevzetí se budou po celý týden snažit plnit. Na kartičce jsou předsevzetí pro různé věkové kategorie, každý si vybere tu svoji. Pokud se nebudou kartičky rozdávat, je možné je připravit tak, aby si je farníci (děti, mládež i dospělí), sami na příslušném místě brali. (Pak je ovšem třeba na kartičky upozornovat a připomenout, že jsou i pro dospělé.)

Pokud chcete, aby se obraz během postní doby nějak proměňoval a dotvářel, mohou si po každé mši svaté nebo křížové cestě děti i dospělí vzít barevnou samolepku (papírek) a ozdobit s ní rám nástěnky. Místo zdobení rámu barevnými papírky můžete zdobit kříž například kytičkami z papíru. Samolepky nebo kytičky si můžete koupit v papírnictví, nebo si potřebné tvary vystříháte z obyčejného barevného papíru. Doporučujeme zdobit buď rám, nebo kříž; rozhodnout se pouze pro jednu variantu.

Postavy navržené pro jednotlivé neděle

1. neděle postní, Maria – Ježíšova matka

Téma: Myslet na druhé

Inspirace pro katechezi: Evangelium 1. postní neděle (*Lk 4,1-13*) vypráví o tom, jak se Ježíš postil na poušti. Ďábel Ježíše pokoušel a chtěl ho zlákat k tomu, aby začal myslet jen na sebe. To se mu však nepodařilo. Také na Ježíšově matce, Panně Marii, můžeme vidět, že nemyslí jen na svůj prospěch. Na prvním místě má ve svém životě Boha. Ve všem na něj spoléhá jako na „útočiště a tvrz“ (*Žl 91*). Přijímá od něj úkol, aby se stala matkou Božího syna. Když pak její syn Ježíš dospěje, podporuje ho v jeho poslání. Podle tradice se s Ježíšem setkala na křížové cestě a ve chvíli Ježíšova umírání stála u jeho kříže (*Jan 19,25*). Po Ježíšově smrti a vzkříšení Maria zůstává s apoštoly, modlí se s nimi a podporuje tak vznikající společenství Ježíšových následovníků (*Sk 11,14*). Maria je nazývána Matkou církve.

Mnozí z nás jsou také rodiči, prarodiči, vychovateli. Pokusme se odolat pokušení starat se jen o své osobní pohodlí, které nám nabízí svět kolem nás. Od Marie se můžeme v mnohém poučit a více se zaměřit na naše blízké. Podpora od nejbližších v rodině je totiž pro každého člověka hodně důležitá.

Kartička – 1. strana: Maria svého syna Ježíše Krista celý život podporovala v jeho díle. Dokážeš se pro druhého vzdát svého pohodlí?

2. strana – předsevtí:

Mladší děti: O něco dobrého se rozdělím s ostatními.

Starší děti: Dokážu se domluvit s ostatními bez hádek, v něčem ustoupím.

Dospělí: Obětují svoje pohodlí, abych podpořil své blízké (vyslechnu je, pomůžu jim).

2. neděle postní, apoštol Jan

Téma: Být přítelem i v nouzi

Inspirace pro katechezi: Jan byl Ježíšův oddaný apoštol, proto ho určitě naplnilo radostí i hrdostí, když viděl Ježíše proměněného na hoře Tábor (*Lk 9,28b-36*). Viděl ovšem Ježíše nejen plného slávy, ale i v Getsemanské zahradě v jeho největší úzkosti, když se potil krví (*Mt 26,37*). Na konci Ježíšova života se Jan zachoval jako věrný a statečný přítel, který z lásky k bližnímu překoná svůj strach, aby ho doprovázel a podpořil v nejtěžších chvílích života. Je to jediný apoštol, který Ježíše neopustil až do jeho smrti na kříži (*Jan 19,26*). Stát pod Ježíšovým křížem bylo určitě nebezpečné. Možná tam Jan nebyl jen kvůli Ježíši, ale i kvůli jeho matce. Věděl, že ji pod křížem nemůže nechat samotnou a že i ona potřebuje oporu.

Je krásné mít hodně přátel a sdílet s nimi společné radosti. Bližní však potřebují naši podporu i ve svízelné situaci, ve svém smutku, v době, kdy si jich nikdo nevšímá a pro své okolí neexistují. Takových lidí je v naší společnosti hodně a my jako křesťané máme mít stále oči otevřené, abychom je viděli a pomohli jim.

Kartička – 1. strana: Apoštol Jan byl Ježíši přítelem nejen v době, kdy byl slavný, ale i v době, kdy ho všichni opustili. Zkus být takový i ty.

2. strana – předsevtí:

Mladší děti: Půjčím hračku kamarádovi, nehádám se o ni.

Starší děti: Budu se bavit i se spolužáky, kteří nejsou ve třídě tak oblíbení.

Dospělí: Ušetřím něco (peníze, oblečení, potraviny) pro lidi v nouzi.

3. neděle postní, Josef z Arimatie a Nikodém

Téma: Odvážně vykonat dobrý čin

Inspirace pro katechezi: Ježíš v evangeliu této neděle mluví o neplodném fíkovníku (*Lk 13,1-9*) a vyzývá k obrácení. Ježíš o obrácení mluví k lidem často. Snaží se oslovit i farizeje a členy velerady (*Mt 23,26*). Tito lidé se však k němu staví kriticky a nepřátelsky. Josef z Arimatie a Nikodém také patřili k těmto společenským kruhům (*Lk 23,50; Jan 3,1*). Cítili však, že by měli Ježíše následovat a svůj život změnit. Odvahu přihlásit se k Ježíši sice našli až po jeho smrti, ale udělali to a nezůstali nečinní. Prokázali Ježíši

velkou lásku. Nikodém přinesl drahocennou mast na pomazání mrtvého těla (*Jan 19,39*), Josef šel odvážně za Pilátem a zařídil pohřbení Ježíšova těla do (vlastního) hrobu (*Jan 19,38*).

Kolikrát se i my ocitáme ve společnosti lidí, pro které jsou naše křesťanské zásady něčím nenormálním a zvláštním. Neznamená to ovšem, že by je lidé okamžitě odsoudili. My z toho máme někdy jenom zbytečný strach. Právě v situaci, která od nás vyžaduje, abychom šli proti proudu, když se chceme zachovat jako křesťané, se mnohdy ukáže, jak moc je náš postoj důležitý a kolik lidí může ovlivnit k dobrému. Můžeme získat i podporu osob, od kterých jsme to vůbec nečekali. Naše společnost totiž touží po dobru, po lásce, po Bohu.

Kartička – 1. strana: Josef i Nikodém se k Ježíši nebáli přihlásit. Nezůstali nečinní, a tak přinesli „dobré ovoce“. Neboj se projevit jako křesťan. Nikdy není pozdě na dobrý čin.

2. strana – předsevtí:

Mladší děti: Poslechnu maminku a tatínka.

Starší děti: Když vím, co je dobré a správné, udělám to, i kdyby to ostatní nedělali.

Dospělí: Budu se snažit o pravdivost a laskavost v mých slovech i v mém jednání.

4. neděle postní, lotr po pravici

Téma: Poprosit za odpuštění

Inspirace pro katechezi: Marnotratný syn z Ježíšova podobenství v dnešním evangeliu (*Lk 15,1-3.11-32*) byl člověk, který se kvůli svému špatnému jednání ocitl na dně společnosti. Lotr, který byl podle tradice ukřižován spolu s Ježíšem po jeho pravici, byl marnotratnému synu v mnohém podobný. I on byl člověk, který promrhal svůj život, ale „nezabalil to“. Oba dva, lotr i marnotratný syn, si dokázali přiznat odpovědnost za své činy, poprosit za odpuštění a spolehnout se na Boží milosrdenství. Lotr dokonce sám projevil lásku k Ježíši tak, že se ho zastal, když ho urážel druhý zločinec (*Lk 23,40-43*). Přestože si uvědomoval, jaký je hříšník, pokusil se ve chvíli umírání změnit – a Ježíš mu v tom pomohl.

Boží milosrdenství je nekonečné, a proto neříkejme, že někteří lidé už nemají šanci se polepšit. Nelámejme hůl ani sami nad sebou. Přiznejme si své hříchy, litujme jich a nestydme se za to, že nejsme tak dokonalí, jak si to o sobě myslíme. Připusťme, že jenom vlastními silami se nespasíme, a prosme Boha za odpuštění našich hříchů. Prosme Boha také o sílu, abychom my sami dokázali odpouštět, a to jak sami sobě, tak i těm, kdo ublížili nám.

Kartička – 1. strana: Bůh miluje každého člověka. Lotr ukřižovaný po Ježíšově pravici dokázal přiznat své hříchy, litovat jich a poprosit Ježíše za odpuštění. Zkus to také.

2. strana – předsevtí:

Mladší děti: Udobřím se. Když něco provedu, omluvím se: „Promiň.“

Starší děti: Dokážu se omluvit za to, co jsem udělal.

Dospělí: Přiznám si své chyby, pokusím se odpustit těm, kdo mi ublížili, pomodlím se za své nepřátele.

5. neděle postní, Marie Magdaléna

Téma: Mít rád Boha

Inspirace pro katechezi: Evangelium této neděle mluví o ženě přistižené při cizoložství, kterou Ježíš neodsoudil

a uchránil ji před ukamenováním (*Jan 8,1-11*). I Marie Magdaléna byla jedna z žen – hříšnic, kterými zbožní židé opovrhovali. Ježíš jí však pomohl se od hříchů osvobodit (*Lk 8,2*). Tak se z velké hříšnice stala velká světice, duše zapálená pro Ježíše. Marie Magdaléna nebyla „vlažná“. Do všeho šla naplno. Dokázala změnit svůj život a otevřít se pravé Lásce. Nechala Boha, aby ji proměnil a naučil ji opravdově milovat. Nakonec i ona stála pod křížem v době Ježíšovy smrti, aby Ježíše podpořila (*Jan 9,25*). Se vzkříšeným Ježíšem se pak potkává v zahradě a s odvahou přináší naději skleslým apoštolům (*Jan 20,18*). Její život je pro nás velkou výzvou.

At' nejsme jenom vlažní křesťané. At' hoříme pro Krista a nebojíme se ho následovat, pokusit se ve svém životě naplnovat Ježíšovo přikázání lásky a nevnímat ho jako nedosažitelný ideál. „Budete-li tím, čím máte být, zapálíte celý svět.“ (*parafráze slov sv. Kateřiny Sienské*)

Kartička – 1. strana: Marie Magdaléna se otevřela Boží lásce a změnila svůj život. Byla s Ježíšem v době, kdy umíral na kříži. Máš Ježíše rád?

2. strana – předsevtí:

Mladší děti: Potěším, pohladím smutného.

Starší děti: To, co dělám, udělám pořádně.

Dospělí: Budu ve své modlitbě více děkovat Bohu a říkat mu, že ho mám rád.

6. neděle postní, Šimon z Kyrény

Téma: V bližních sloužit Kristu

Inspirace pro katechezi: V pašijích Lukášova evangelia (*Lk 22,14-23,56*) tuto neděli čteme o Šimonovi z Kyrény. Vojáky byl přinucen k tomu, aby pomohl Ježíši. Jako jediný ze všech lidí mohl nést Ježíšův kříž. Není to nakonec více čestná služba než nedobrovolný úkol?

Udělat něco pro druhého, když se mi zrovna nechce, to je velká a krásná oběť. I my se s tím často konfrontujeme a povinnosti všedního dne bereme jako nutnost. Můžeme však naopak být vděční za to, co nám Bůh světil. Vždyť vykonat pro bližního dobrý skutek je čest, neboť ve svých bližních sloužíme samotnému Kristu.

Kartička – 1. strana: Šimon z Kyrény Ježíši pomohl s křížem. Udělat něco pro druhého, když se ti nechce, to je velká a krásná oběť. Sloužíš tak samotnému Ježíši.

2. strana – předsevtí:

Mladší děti: Pomůžu uklízet i nepořádek, který jsem neudělal.

Starší děti: Když dostanu od rodičů nějaký úkol, nebudu se hádat, proč zrovna já, ale splním ho.

Dospělí: Budu si představovat, že to, co dělám pro ostatní, dělám vlastně pro Ježíše.

Neděle Zmrtvýchvstání Páně, vzkříšený Ježíš Kristus

Inspirace pro katechezi: Dnes si připomínáme radostnou událost – Ježíšovo zmrtvýchvstání, které nám otevřelo nebe. Předcházelo mu však velké utrpení. Celou postní dobu jsme mohli přemýšlet nad tím, jak moc nás Ježíš miluje, když pro nás trpěl a zemřel na kříži. V evangeliích a v pobožnosti křížové cesty jsme se setkali s lidmi, kteří se stali svědky Kristova utrpení. Lidé z šestice obrazů na nástěnce něco pro Ježíše udělali v době, kdy nejvíce trpěl, a tak mu projevíli svou lásku. Byli to jeho přátelé.

Každou mši svatou si nejen připomínáme Ježíšovu oběť a vzkříšení, ale stáváme se součástí této události. I my jsme pozváni k přátelství, ke společenství s Ježíšem. Jaký postoj zaujmeme? Inspirací nám může být Ježíšův odkaz, který zanechal svým učedníkům, a tedy i nám: „To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám.“ (*Jan 15,12-14*)

Kartička – 1. strana: „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám.“ (*Jan 15,13-14*)

2. strana – předsevtí:

Ježíš řekl: „To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.“ (*Jan 15,12*)

Raduj se! Smrtí život nekončí! Ježíš zemřel a vstal z mrtvých i pro tebe!